

פרשת בלק

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ב. פגישת בלק ובלעם והעלאת

קרבנות

ד. ברכת בלעם בשדה צופים

ד. ברכת בלעם בבמות בעל

ה. בלק ומדין שולחים זקנים לבלעם

י. ברכת בלעם בראש הפעור

כ. חטא העם בפעור והמגפה

ל. הכאת האתון ופתיחת פיה

מ. הליכת בלעם והמלאך מעכבו

ג. סירוב בלעם לבוא ע"פ ציווי ד'

ג. מעשה זמרי וקנאות פנחס

ש. נבואות בלעם על אחרית הימים

ע. בלק שולח שרים חשובים יותר

--- "

"-----

שאלה לשולחן השבת

"שכן לשבטיו"

כתב רש"י: 'שכן לשבטיו. ראה כל שבט ושבט שוכן לעצמו ואינן מעורבין, ראה שאין פתחיהם מכוונין זה כנגד זה, שלא יציץ לתוך אהל חבירו'.

הרי שמעלת בני ישראל הייתה בכך שכל אחד סידר את אהלו כך שלא יכל להסתכל ולהזיק בהיזק ראייה לתוך אהל רעהו.

ויש לבאר, מנין שאכן זו הייתה הסיבה לסידור החלונות והאהלים בצורה זו, אולי כל ע-אחד פשוט דאג לפרטיות ולצניעות של עצמו ולכן סידר את אהלו בצורה שלא יציצו לתוכו?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ויאמר מואב אל זקני מדין, מה טיבן של זקני מדין לכאן? שהיו רואין את ישראל נוצחין, שלא כדרך הארץ, ואמרו: מנהיג שלהן במדין נתגדל, נדע מהן מה מידותיו. אמרו לו זקני מדין: אין כוחו אלא בפיו. אמרו להם: אף אנו נבוא כנגדן, עם אדם שכחו בפיו. (במדבר דבה)

המדינים ידעו שכל כוחו הוא בפיו, לא משום שהוא גואם מיוחד או דברן מעולה, אלא רק מכח ענוונותו, אך המואבים לא ידעו זאת, וסברו שא"כ אף להם יש את בלעם היודע לדבר.. וזוהי הסיבה שזקני מדין עזבו את בלעם כשסרב לילך עימם כי חשבו שרוצה שרים יותר חשובים ואינו עניו וממילא ממנו לא תבוא להם הישועה. ובהמשך, הראה הקב"ה לשרי מואב ולבלעם שמבחינת דיבורים אפילו בהמה, האתון, יודעת לדבר יפה מאד.

"ד' אלוקיו עמו ותרועת מלך בו"

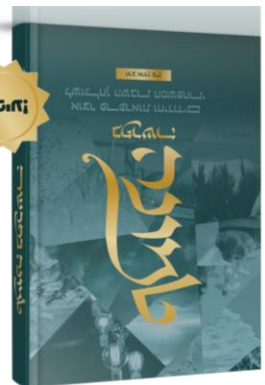
הגמרא (ברכות ז.) אומרת שבלעם היה יודע לכוון את שעה שהקדוש ברוך הוא כועס בה, וכמה זעמו, רגע. והקשו התוספות, מה כבר היה יכול לומר ברגע אחד? ותירצו (בתירוצם הראשון) שיכל לומר את המילה: 'כלם'. עם ישראל נבנה על ידי הסדר: מוח - לב - כבוד. שצריך להגביר הנשמה שבמוח על תאוות הלב, ובפרט על הכבוד ששם משכן היצר הרע. וזה ראשי התיבות של מל"ך, כי זה עיקר קבלת עול מלכות שמים. ובלעם רצה להפוך ולומר 'כלם' דהיינו כבד לב מוח, דהיינו להגביר את היצה"ר והתאוה על ההיגיון שבמוח. לכן, כשהפך ד' את הקללה לברכה אמר: "ותרועת מלך בו". (שיח אבות)

"את שבעת המזבחות"

כתב רש"י: 'את שבעת המזבחות. שבעה מזבחות ערכתי אין כתיב כאן, אלא את שבעת המזבחות, אמר לפניו, אבותיהם של אלו בנו לפניך שבעה מזבחות, ואני ערכתי כנגד כולן, אברהם בנה ארבעה, 'ויבן שם מזבח לד' הנראה אליו', 'ויעתק משם ההרה', 'ויאהל אברם', ואחד בהר המוריה, ויצחק בנה אחד 'ויבן שם מזבח וגו', ויכרו שם עבדי יצחק באר', ויעקב בנה שתיים, אחד בשכם, ואחד בבית אל. ויש לבאר מדוע לא הזכיר בלעם אף את המזבח שבנה יעקב בבאר שבע כשירד למצרים, שכתוב (בפרשת ויגש): 'ויזבח זבחים לאלקי אביו יצחק', ומדוע השמיט מזבח זה? ויש לומר: א. בכל שאר המזבחות הקריבו האבות עולות וכן בלעם להבדיל העלה עולות, אבל יעקב ברדתו למצרים הקריב 'זבחים' דהיינו קרבנות שלמים. (ע"פ הרמב"ן) ב. יש לחלק בין מזבח למצבה. ג. יעקב לא בנה מזבח חדש אלא השתמש במזבחו של יצחק שבנה שם. ד. מכל מקום לא כתוב שם בפירוש שבנה מזבח אלא רק שהקריב. (שם משמואל) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א 'שאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

הפוך בה והפוך בה... דכלא בה!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. היא ראתה מולה, מה שלא ראה אדונה
- ב. שני רשעים, שבפרשה מופיעים
- ג. "כי מראש צורים אראנו ומ" אשורנו"
- ד. " כוכב מיעקב"
- ה. משם שלח בלק לקרוא לבלעם (ע"פ משל בלעם)
- ו. " ד' אל בלעם"
- ז. הלכו לבלעם ממזאב וממדץ
- ח. בלעם אמר לאתונו שאם היה לו ___ - היה הורגה
- ט. "מה ___ אהליך יעקב"
- י. בלעם אמר על עצמו שהוא - (" דעת עליון")
- כ. בלק הבטיח לבלעם
- ל. מתי היה השי"ת מדבר עם בלעם?
- מ. חסם את דרכו, של בלעם על אתונו
- נ. משה הוקיע את ראשי העם ___ השמש
- ס. "עתה ילחכו הקהל את כל ___"
- ע. בלק העלה בסך הכל ארבעים ושניים מהם
- פ. מקום מושבו של בלעם
- צ. אביו של בלק
- ק. "אראנו ולא עתה, אשורנו ולא ___"
- ר. נחה על בלעם כשראה את בני ישראל שוכן לשבטיו
- ש. בלעם היה ___ עין
- ת. "ד' אלוקיו עמו ו ___ מלך בו"

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. מילה נרדפת לאריה
- ב. מילה נרדפת למילה: 'לקלל'
- ג. מלך המוזכר בפרשה, שעתידי בחרב להיהרג
- ד. כך שוכן עם ישראל בין אומות העולם
- ה. בהתחלה, האתון סתה מן הדרך והלכה שם
- ו. "וישא ___ ויאמר"
- ז. בלעם ___ מיד בבוקר לחבוש את אתונו
- ח. פנחס לקח בידו
- ט. " האתון מן הדרך"
- י. העם עליו נאמר: "איתן מושבך"
- ך. " ___ ארור"
- ל. המלאך עמד בפעם השנייה, ב ___ הכרמים
- ם. בלעם אמר: הלוואי שכשאמות, אמות מות ___
- ן. פנחס היה נכדו של ___
- ס. משדה צופים ראו את " קצהו" של בני ישראל
- ע. שם הקיני ישים את קינו
- ף. עם ישראל לא ישכב עד שיאכל ___
- ץ. " מואב מפני בני ישראל"
- ק. עם זה מכונה, 'ראשית גויים'
- ר. מילה נרדפת למילה: 'תקלל'
- ש. "כי לא ___ ביעקב ולא קסם בישראל"
- ת. לשם לקח בלק את בלעם בהתחלה

ואלה שמות

"מלא ביתו כסף"

אלו שמות נוספים יש לכסף, ומה פירושם? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

דבר אחר, אמר לו בלעם לבלק: "אתה אומר לי לקללם? אלולי הם כלל לא הייתי בעולם!" כיצד? מלכה ושרה היו אחיות, שנאמר: "ויקח אברם ונחור להם נשים". ושתיהן היו עקרות, וכיון שנעקד יצחק על גבי המזבח, אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם: "והתברכו בזרעך כל גויי הארץ", היה אברהם מהרהר ואומר: 'אחרים מתברכים בזכותי, ומלכה קרובתי אחות אשתי לא הייתה צריכה להפקד?!' ומיד לאחר מכן כתוב: "הנה ילדה מלכה גם היא בנים לנחור אחיך". אין כתוב כאן אלא "גם היא", שכשם שהייתה שרה עקרה ונפקדה, כך מלכה נפקדה. ואמרו רבותינו, כל נביאי אומות העולם מן מלכה עמדו, שנאמר: "את עוץ בכרו" - זה איוב שנאמר: "איש היה בארץ עוץ איוב שמו", "את בוז אחיו" - זה אליהוא בן ברכאל הבוזי, "ואת קמואל" - זה בלעם, ולמה נקרא שמו קמואל? שקם כנגד אומתו של קל. וזהו שאמר בלעם לבלק, שאלולי ישראל - לא היינו בעולם, וכך באנו לפרוע מן ארם. (ע"פ ילקוט שמעוני)

מילה בפרשה

השתחוה כלפי מר,
נשא קולו ואמר,
הדבר כבר נעשה,
ובכך את הבגד חצה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

מלבד האתון של בלעם, אלו בעלי חיים נוספים דיברו?

"גדר מזה וגדר מזה" רש"י: "סתם גדר של אבנים"
 כי יעקב כרת ברית עם לבן "גל עד" שאסור לעבור את הגל
 לעשות רעה אחד לשני, וזהו שמפרש רש"י: "גדר של
 אבנים" שבלעם היה הראשון שעבר על הברית. לכן נענש
 בלעם מהגדר - "ותלחץ רגל בלעם". (מעינה של תורה)

"הן עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב"

המילה 'בדד' בגימטריא 10, שעל ידי מנין אנשים "ישכון"
 השכינה. ואף החיד"א מביא שר"ת של המילה 'בדד' הן:
'בכל דרכיך דעה' על מעלת חשבון הנפש שבהתבודדות.

שעשועי דאורייתא

"ויחבש את אתונו"

באיזה מקום נוסף בתנ"ך מוזכרת רכיבה על אתון?

מצאו נא בפרשה:

1. **שלוש עשרה מילים רצופות שהאות ל' מופיעה בהן. (הרצף הארוך בתנ"ך!)**
2. **שני פסוקים שמתחילים ומסתיימים באות ה'.**
3. **נבואה אחת של בלעם שמילה אחת מופיעה בה תשע פעמים.**
4. **את האות ה' המופיעה שלוש פעמים ברציפות. (לא באותה מילה)**
5. **שני שמות של שבטים.**
6. **פסוק בן אחת עשרה מילים המופיע פעמיים.**

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. **"הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף ודם ענבים ישתה"**

2. **"ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את כפיו ויאמר בלק אל בלעם לקב איבי קראתיך והנה ברכת ברך זה שלש רגלים"**

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איך יתכן פרי שחציו טהור וחציו טמא? - לשיטת רש"י בחולין קכח, מדובר בפרי שעבדו את חציו לעבודה זרה. **לסדר את הפרשה** - "הן עם לבדד ישכון". **חידון א' ת'** - אתונו של בלעם, בלק בלעם, גבעות, דרך, הררי קדם, ויקר, זקנים, חרב, טובו, יודע דעת עליון, כבוד (לא כתוב שהבטיח לו כסף!), לילה, מלאך, נגד, סביבותינו, עולות, פתור, צפור, קרוב, רוח אלוקים, שתום, תרועת. **חידון א' ת' הפוך** - לביא, לקוב, אגג, בדד, שדה, משלו, הזדרז, רומח, ותט, קיני, מברכיך ברוך ואורריך, משעול, ישרים, אהרן הכהן, אפס, סלע, טרף, ויקץ, עמלק, תאור, נחש, קרית חוצות. **שעשועי דאורייתא** - האשה השונמית רכבה על אתון בדרכה לאלישע הנביא. 1. "בלק אל בלעם הלא שלח שלחתי אליך לקרא לך למה לא הלכת אלי?". 2. "הנה ברך לקחתי... אשיבנה", "הן עם.. חללים ישתה". 3. בנבואה השניה, המילה 'לא'. 4. "הזה ההסכן". 5. "אשר", "ויוסף". 6. "וישא משלו ויאמר נאם בלעם בנו בער ונאם הגבר שתם העיץ". **ואלה שמות** - כסף - כי האדם נכסף אליו (ובמקרא יופיע על מטבעות העשויות כסף), זוזים - כי הם זזים מאדם לאדם, נכסים - כי הם ניכסים מאחד ומתגלים לשני, ממון (יופיע במקרא כהון ורכוש כללי), מעות (מטבעות באופן כללי), דמים (במקרא: מחיר ושווי) - א. כמו הדם של האדם, שהרי מי שאין לו כסף חשוב כמת. ב. כמו שמעט דם רע יכול להזיק לכל הגוף, כך קצת כסף שבא ממקור לא טהור מפסיד את כל הממון. ג. כמו שהקזת דם תורמת לבריאותו של הגוף כולו, כך הפרשת צדקה מסייעת בשמירת שאר ההון. (אגרת הטיול) וי"א 'דמים' מלשון דממה שעדיף שלא לפרסם על ממונו, או משום שצדקה משתיקה את כל המקטרגים. רמזים נוספים: כסף = עץ, שעולים ויורדים בו, ממון = סולם וכנ"ל, זוזים = יין, שאף הוא יורד לבטן ועולה לראש - כי בני אדם עולים ויורדים בכספם כל העת. **מילה בפרשה חקת** - פראפרעלפרה. "הוא התרבה עד מאד" - פרה ורבה", "ומבשר הבהמה אכל עוד" - הפרה היא בהמה הנאכלת, "את הממון בכבוד החזיר" - פרע את חובו, "אז הפך והשתולל כחזיר" - התנהג בפראות, פרא. ושורש של 'התפרע', פרע. **טמונות בפרשה** - 1. "כארוזים" (כד, 2). 2. "אשורנו ולא קרוב" (כד, 3). 3. "וצים מיד כיתים" (כד, ועיין רש"י) 4. שפ+e="וילך שפי" (כג, 5). 5. "וקרקר כל בני שת" (כד, 6). 6. "מלא ביתו כסף וזהב" (כביח) 7. "הענן נקפל מכנגדו" (רש"י כהד, 8. בתוך לק - "בלק" (כג, 9. "חבית" (אונקלוס כב, לד) 10. "ויחבש את אתונו" (כב, כא) 11. "בלק בן ציפור" (כג, 12. "וחרבו שלופה בידו" (כב, כג) "לו יש חרב בידו" (כב, כט) 13. "עינו נקורה ומוצאת לחוץ" (רש"י כד, ג) 14. הרובע היהודי - רובע ישראל" (כג, 15. "ויקח רומח" (כא, כח) **טמונות בהפטר** - 1. "ככפיר בעדרי צאן" (הז, 2. "והרסתי כל מבצריך" (הז, 3. בעל החפץ חיים' חיבר אף את הספר המפורסם: "ואהבת חסד" (ו, ח) 4. "והאבדתי מרכבותיך" (ה, ט) **שאלה לשלחן השבת בהעלותך** - שאלנו: יש להבין את מענה הקב"ה למשה: "היד ד' תקצר" - וכי משה רבינו לא ידע כבר שהקב"ה הוא כל יכול ושבידו להאכיל את כל עם ישראל כאות נפשמ? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. משה אמר שאי אפשר יהיה לספק את העם הזה שהרי יש לו בשר ואם עדיין הם רוצים בשר הרי שהם בגדר של 'יש לו מנה רוצה מאתיים' - ולעולם ירצו עוד ועוד. 2. ישראל לא רצו להנות ממעשי ניסים. 3. משה חשב שאינם ראויים לנס. 4. חשש משה שימשיכו בתאוותיהם לתאוות איסור. 5. עיקר טענתו היה על נשיאת משא העם לבדו.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

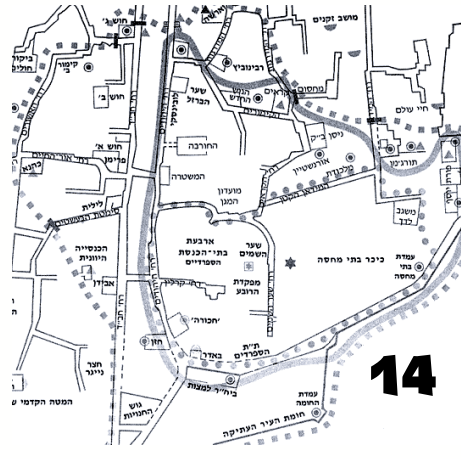
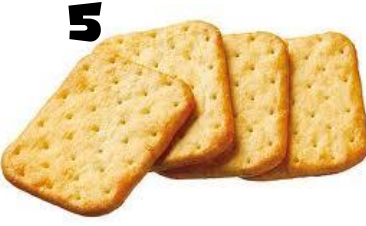
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com חיוקיים והערות:
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגלי קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
נחליאלי - "וממתנה נחליאל" (יזג)

טמונות בהפטרה

